Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru Judecător: Livia Mitrofan
Dosarul nr. 2r-2179/23
2-20099566-02-2r-23062023

D E C I Z I E
Colegiul Civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

12 octombrie 2023 mun. Chişinău

în componenţă:
Preşedintele şedinţei, judecător: Anatol Pahopol
Judecători: Ruxanda Pulbere şi Ala Malîi

examinând, în lipsa părților, recursul declarat de avocatul Leșan Nicolae, în interesele SRL „Construct Clasic", împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 mai 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Construct Clasic" împotriva SC „Urban Expert" SRL, intervenient accesoriu Zgherea Ludmila cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat,

a c o n s t a t a t :

Poziţia instanţei de fond:

La 17 august 2020, SRL „Construct Clasic" a depus o cerere de chemare în judecată către SC „Urban Expert" SRL, intervenient accesoriu Zgherea Ludmila privind încasarea prejudiciului material cauzat.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 mai 2023, în temeiul art. 267 lit. f) CPC, s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Construct Clasic" împotriva SC „Urban Expert" SRL, intervenient accesoriu Zgherea Ludmila cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat.

Solicitarea recurentului:

La 09 iunie 2023, avocatul Leșan Nicolae, în interesele SRL „Construct Clasic", a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 mai 2023, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii instanței de fond.

Argumentele părţilor:

În motivarea recursului, avocatul Leșan Nicolae, în interesele SRL „Construct Clasic”, a invocat că soluţia instanţei este neîntemeiată, nefondată şi care a fost emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept și încalcă dreptul reclamantului la un proces echitabil.

Reprezentantul recurentului a indicat că, la data de 23 mai 2023, ora 11:34, prin intermediul adresei electronice jcc@justice.md, instanța de judecată a fost informată despre faptul că partea reclamantă a solicitat amânarea examinării cauzei, în conformitate cu art. 206 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, instanța de fond a fost în imposibilitate de a dispune scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, nefiind întrunite condițiile legale pentru o atare soluție procesuală.

Termenul de declarare a recursului:

Potrivit art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost pronunțată la data de 23 mai 2023, iar recursul a fost înregistrat la data de 09 iunie 2023.

Având în vedere că la materialele cauzei lipsesc date care să confirme recepționarea de către recurent a încheierii contestate, Colegiul consideră recursul ca fiind declarat în termen.

Aprecierea instanţei de recurs:

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră recursul întemeiat şi care urmează a fi admis, cu casarea încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 23 mai 2023, cu remiterea pricinii la rejudecare în prima instanță, din următoarele considerente.

Conform art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

Conform art. 427 lit. b) CPC, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

Conform art. 267 lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care părţile citate legal nu s-au prezentat la şedinţa de judecată după a doua citare şi nici nu au solicitat examinarea cauzei în absenţa lor.

Prin prisma normei de drept enunțate supra, Colegiul judiciar apreciază ca fiind greșită concluzia primei instanțe privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată.

La judecarea recursului s-a constatat că, la 17 august 2020, SRL „Construct Clasic" a depus o cerere de chemare în judecată către SC „Urban Expert" SRL, intervenient accesoriu Zgherea Ludmila privind încasarea prejudiciului material cauzat.

După cum rezultă din materialele dosarului, pe parcursul judecării cauzei au fost stabilite mai multe ședințe de judecată, la care a fost prezent doar reprezentantul reclamantului SRL „Construct Clasic", avocatul Leșan Nicolae (f.d.66,79).

La data de 15 noiembrie 2021, reprezentantul reclamantului SRL „Construct Clasic", avocatul Leșan Nicolae a depus o cerere de amânare a ședinței de judecată stabilită pentru data de 16 noiembrie 2021, ora 11:00, în legătură cu negocierea unei tranzacții de împăcare între părți (f. d. 90).

Totuși, Colegiul observă că ședința de judecată stabilită pentru data de 16 noiembrie 2021, ora 11:00 nu a avut loc, din motiv că judecătorul s-a aflat în deplasare de serviciu (f.d.91, 92).

La ședințele de judecată din 28 februarie 2022 și 10 mai 2022, a fost prezent doar reprezentantul reclamantului, avocatul Nicolae Leșanu, însă ședințele au fost amânate pentru citarea corespunzătoare a intervenientului accesoriu (f.d.109, 113-114).

Ulterior, ședința de judecată din 08 septembrie 2022 și cea din 23 noiembrie 2022, au fost amânate pe motivul lipsei citării legale a pârâtului și intervenientului accesoriu (f.d.130).

În continuare, Colegiul reține din certificatul anexat că ședința de judecată din 14 martie 2023, ora 11:00 nu a avut loc, fără a fi indicat motivul (f.d.140).

În final la ședința de judecată din 23 mai 2023, participanții la proces nu s-au prezentat, însă reprezentantul reclamantului, avocatul Leșan Nicolae a depus prin intermediul poștei electronice o cerere prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată, din motiv că este implicat într-o ședință la Curtea de Apel Chișinău (f.d.142-143).

La data de 23 mai 2023, instanța de fond a respins cererea de amânare depusă de avocatul Leșan Nicolae, în interesele reclamantului SRL "Construct Clasic", și pe cale de consecință, a dispus scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată.

Potrivit art.27 alin.(1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a

dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în şedinţă de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanţa poate amîna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Prin prisma normei enunțate, în argumentarea soluției sale, instanța de fond a respins cererea de amânare a ședinței de judecată din 23 mai 2023, menționând că ar fi vorba despre o a treia cerere de amânare depusă de către reprezentantul reclamantului.

Colegiul evidențiază faptul că deși anterior, a mai fost depusă o singură cerere de amânare din partea reprezentantului reclamantului a ședinței de judecată din 16 noiembrie 2021, *de facto* această ședință nu a avut loc din motiv că judecătorul s-a aflat în deplasare de serviciu (f.d.90-92). Prin urmare, ședința de judecată nu a fost amânată la cererea avocatului Leșan Nicolae.

Pornind de la constatările reținute supra, rezultă că *in concreto* cererea de amânare depusă de avocatul Leșan Nicolae la 23 mai 2023, ar fi fost prima de acest gen care urma a fi examinată de către instanța de judecată.

Așadar, având în vedere că cererea de amânare a ședinței de judecată din 23 mai 2023, a fost condiționată de imposibilitatea prezentării în ședința de judecată a avocatului Leșan Nicolae, prin prisma art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța urma să dispună amânarea examinării cauzei pentru a asigura reclamantului un exercițiu eficient al dreptului garantat la un proces echitabil sub aspectul egalității armelor.

Colegiul civil consideră că temeiuri ce ar condiționa nerezonabilitatea amânării cauzei sau prejudicierea intereselor majore ale justiției, nu au fost stabilite, prioritatea urmând a fi acordată dreptului fundamental la un proces echitabil al reclamantului, în condițiile în care este vorba de prima cerere de amânare supusă examinării de către instanța de judecată.

Instanța de fond era obligată să creeze condiții egale și adecvate pentru ca reclamantul să-şi exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, în condițiile în care este vorba de prima ședință de judecată.

Astfel, Colegiul judiciar constată că, instanța de fond incorect a constatat circumstanțele speței, cu aplicarea neîntemeiată a normelor de drept procedural,

dispunând în mod nejustificat scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, la caz nefiind aplicabile prevederile art. 267 lit. f) din Codul de procedură civilă.

În finalitatea celor enunțate supra, Colegiul judiciar decelează că, încheierea recurată constituie o restricţie în realizarea accesului la justiţie, astfel îngrădindu-i recurentului dreptul de acces liber la justiţie.

La caz, instanța de recurs consideră relevantă jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului (cauza Golder împotriva Marii Britanii - 1975, par. 34 invocată în cadrul aceluiaşi Raport) în care s-a apreciat că „se poate concepe cu greu că există stat de drept, acolo unde nu există posibilitatea de a avea acces la instanţele judecătoreşti”.

Colegiul judiciar conchide că, scoaterea acțiunii de pe rol, în lipsa unui temei legal, ar afecta nu numai drepturile părților la un proces echitabil dar și încrederea părților în actul justiției, urmând astfel, de înlăturat viciul respectiv, de către instanța care a emis încheierea.

Prin urmare se atestă că, prin scoaterea cererii de pe rol, instanța ierarhic inferioară nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea acestora de a dispune liber de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare, astfel fiind admisă încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Din motivele expuse, este cert că instanța de fond a încălcat normele de drept procedural, eroare judiciară care nu poate fi corectată de instanța de recurs, deoarece reclamantul a fost lipsit de posibilitatea de a-și susține poziția în cadrul examinării cauzei în fond.

În consecință, instanța de fond nu a garantat reprezentantului reclamantului posibilitatea de a fi prezent în ședința de judecată, de a participa la dezbaterile judiciare, de a da explicații pe cazul dat şi de a înainta obiecții, după caz, în sensul prevederilor art. 56, art. 213 și art. 233 din Codul de procedură civilă.

În acest sens, jurisprudența CtEDO accentuează necesitatea acordării posibilității justițiabililor de a-şi pleda cauza cu eficiența dorită.

Adițional, Colegiul accentuează că procesul echitabil presupune asigurarea, garantarea şi respectarea principiilor contradictorialității, egalității armelor în proces. Or, dreptul la un proces echitabil, așa cum apare enunțat în cuprinsul art. 6 din CEDO, reprezintă o noțiune vastă, care înglobează garanții procedurale de care se bucură orice persoană în vederea valorificării drepturilor şi libertăților sale.

Contradictorialitatea procedurii este esențială pentru respectarea exigențelor unui proces echitabil, or, se poate deduce că contradictorialitatea procedurii nu reprezintă decât un aspect particular al egalității armelor, egalitate care implică dreptul de a avea

acces la dosar, de a fi prezent la propriul proces, administrarea echitabilă a probelor, etc.

Luînd în considerație faptul că o procedură contradictorie presupune dreptul părților de a disputa orice act, probă sau observație prezentate judecătorului şi care pot influența decizia acestuia, este necesară asigurarea accesului la dosarul cauzei, dreptul părților de a fi prezente la propriul proces, dreptul acestora de a discuta/explica/combate poziția părții oponente.

Aderent, Colegiul notează că prin respingerea cererii de amânare și scoaterea cererii de pe rol, a fost încălcat şi dreptul la apărare, garantat de art. 26 din Constituție, care reprezintă principala garanție a unui proces echitabil, fără de care tranșarea litigiului în mod judicios nu ar fi posibilă.

Date fiind aceste încălcări și faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, singura soluție legală și rezonabilă este casarea și trimiterea spre rejudecare a cauzei.

Prin urmare, pentru a evita încălcarea dreptului fundamental al părţii de acces la justiţie, Colegiul judiciar ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Leșan Nicolae, în interesele SRL „Construct Clasic”, cu casarea încheierii instanței de fond și remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de fond.

În conformitate cu art. 427 lit. b), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,-

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Leșan Nicolae, în interesele SRL „Construct Clasic”.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 mai 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Construct Clasic” împotriva SC „Urban Expert” SRL, intervenient accesoriu Zgherea Ludmila cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat, cu remiterea pricinii spre rejudecare în instanța de fond.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele şedinţei, judecător: Anatol Pahopol

Judecători: Ruxanda Pulbere

Ala Malîi